18. maj 2017

MEDNARODNI *INTERNATIONAL*
MUZEJSKI DAN *MUSEUM DAY*

Nacionalni muzeji Slovenije
National Museums of Slovenia

Muzeji in spregledana preteklost: Nepovedano v muzejih
Museums and contested histories: Saying the unspeakable in museums

Skupno razstavo Nacionalni muzeji Slovenije smo pripravili ob ICOM Mednarodnemu dnevu muzejev, ki ga obeležujemo 18. maja. Letošnja vodilna tema Muzeji in spregledana preteklost: Nepovedano v muzejih ponuja refleksije spominov in različne predstavitve interpretacij preteklosti. Ponuja priložnost, da muzeji pokažejo, kako se soočajo s konceptom neizrekljivega v muzejskih zbirkah in spodbujajo obiskovalce k razmišljanju zunaj lastnih individualnih izkušenj. Z osredotočanjem na vlogo muzejev kot središč za spodbujanje miroljubnih odnosov med ljudmi, razpisana tema poudarja, da je sprejetje oporekane zgodovine prvi korak k snovanju skupne prihodnosti v duhu sprave.

Razstava izpostavlja pomen in moč medsebojnega sodelovanja, odkriva kulturne zaklade, ki jih hranijo muzeji, oživlja muzejsko ploščad, sooblikuje javni kulturni prostor in poudarja vlogo muzejev kot nosilcev sprememb v družbi in spodbujevalcev dialoga o večplastnem razumevanju časa.

Koordinacija razstave:
Muzej novejše zgodovine Slovenije
(dr. Kaja Širok, Urška Purg);
Oblikovanje razstave:
Matija Kovač, zgradbazamisli;
Fotografije za razstavo so prispevali:
MG+MSUM (Moderna galerija in Muzej sodobne umetnosti Metelkova), Muzej krščanstva na Slovenskem, Muzej novejše zgodovine Slovenije, Muzej za arhitekturo in oblikovanje, Narodna galerija, Narodni muzej Slovenije, Prirodoslovni muzej Slovenije, Slovenska kinoteka, Slovenski etnografski muzej, Slovenski gledališki inštitut – Gledališki muzej, Slovenski šolski muzej in Tehniški muzej Slovenije;
Tisk: RPS,
Ljubljana, maj 2017.

The joint exhibition National Museums of Slovenia has been organised to mark International ICOM Museum Day (18 May 2016). This year's leading theme Museums and contested histories: Saying the unspeakable in museums highlights how the acceptance of a contested history is the first step in envisioning a shared future under the banner of reconciliation. It therefore provides an opportunity to show how museums display and depict traumatic memories to encourage visitors to think beyond their own individual experiences.

The exhibition emphasises the significance and power of cooperation, uncovering the cultural treasures kept by museums, bringing to life the museum quarter, helping to shape the public cultural space and it emphasizes the role of museums as agents of changes in society and promoters of multicultural dialogue.

Exhibition coordination:
National Museum of Contemporary History (Kaja Širok, Urška Purg);
Exhibition design:
Matija Kovač, zgradbazamisli;
Photos for the exhibition were contributed by:
MG+MSUM (Museum of Modern Art and Museum of Contemporary Art Metelkova), Museum of Architecture and Design, National Gallery of Slovenia, National Museum of Contemporary History, National Museum of Slovenia, Slovene Cinematheque, Slovene Ethnographic Museum, Slovene Museum of Christianity, Slovenian Museum of Natural History, Slovenian School Museum, Slovenian Theatre Institute – Theatre museum and Technical Museum of Slovenia;
Print: RPS,
Ljubljana, May 2017.

Zahvala / *Achnowledgement:*
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

MY BREASTS
ARE SO
SWOLLEN
THAT I
BITE THEM

MOJE PRSI
SO TAKO
NABREKLE
DA JIH
GRIZEM

WITH YOU
INSIDE ME
COMES THE
KNOWLEDGE OF
MY DEATH

S TEBOJ
V MENI
PRIDE
VEDNOST
MOJE SMRTI

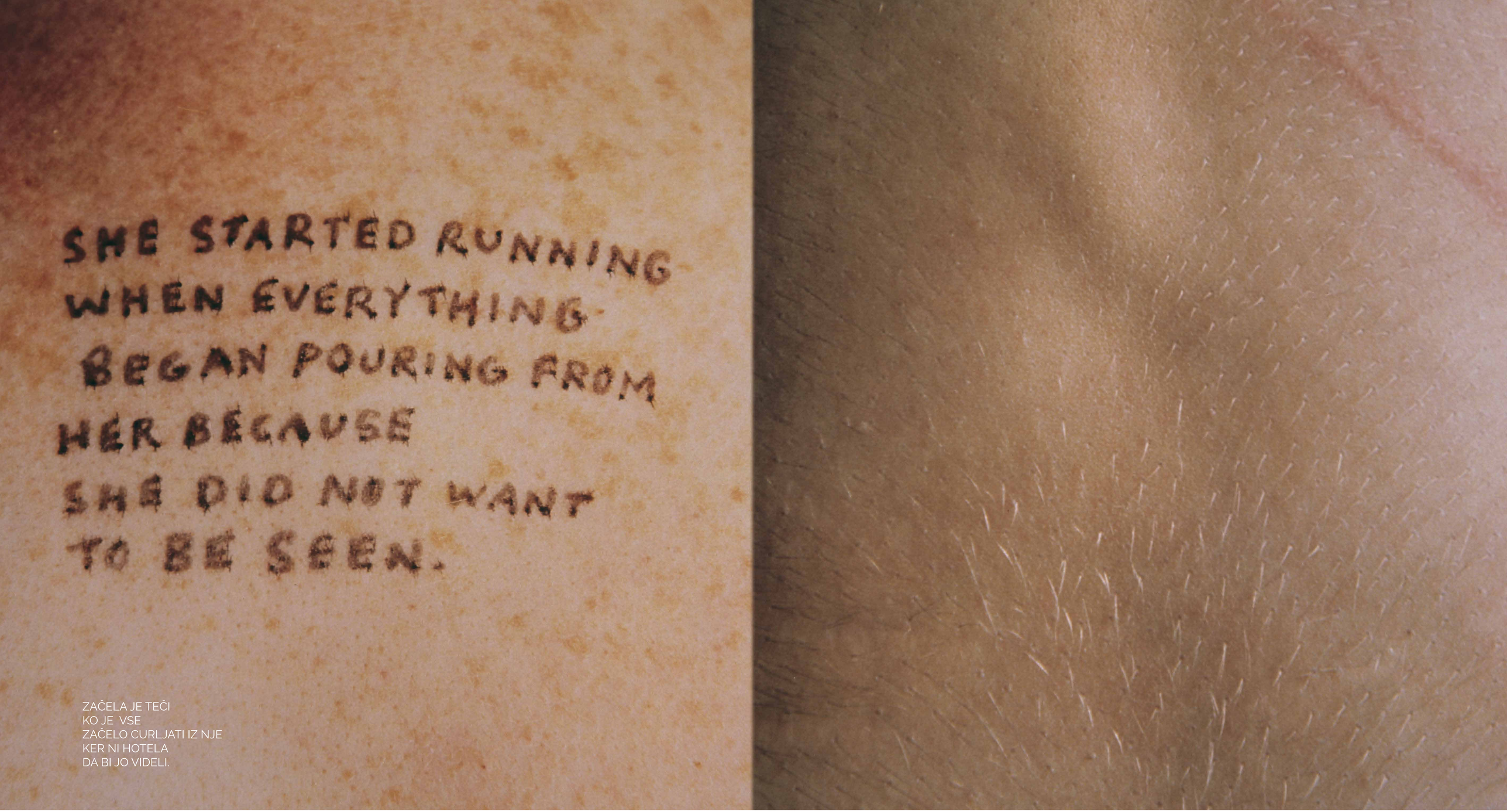

ZAČELA JE TEČI
KO JE VSE
ZAČELO CURLJATI IZ NJE
KER NI HOTELA
DA BI JO VIDELI.

MG+MSUM
Moderna galerija / Museum of Modern Art
plus Muzej sodobne umetnosti Metelkova /
Museum of Contemporary Art Metelkova
www.mg-lj.si

Jenny Holzer, Lustmord

(detajl / *detail*)
1994–1994
tuš na koži, Cibachrome /
ink on skin, Cibachrome print

Jenny Holzer je ena najeminentnejših sodobnih ameriških umetnic. S svojimi instalacijami in teksti v javni prostor vnaša nemir in provokacijo. Njene poglavitne teme so smrt, seks in vojna. Serija fotografij Lustmord, ki v nemščini pomeni posilstvo in umor, obravnava vojne zločine nad ženskami v devetdesetih letih na območju nekdanje Jugoslavije. To delo predstavlja obrat v umetničinem ustvarjanju, saj ji človeško telo tu prvič služi kot sredstvo izražanja. Na kožo napisane izjave, včasih z mešanico črnila in ženske krvi, nas soočajo s tremi različnimi pozicijami: s pozicijo žrtve, opazovalca in posiljevalca.

Jenny Holzer is one of the most distinguished contemporary American artists. Her installations and texts disturb and provoke the public space. The main themes of her work are death, sex and war. Her series of photographs Lustmord, meaning rape murder in German, focuses on the topic of war crimes against women in former Yugoslavia during the 1990s. This series represents a turning point in her work: for the first time, Jenny Holzer used the human body as a tool of expression. The statements, written on skin, sometimes with a mixture of ink and women's blood, face us with three different points of view – that of the victim, the observer and the rapist, respectively.

muzej krščanstva na slovenskem

Anonimno delo,
Marija Tolažnica žalostnih,
olje na platno, 18. stol., evid. št. K 203.

Anonymous,
St. Mary the Consoler,
oil on canvass, 18th century, Cat. No. K 203.

Fortunat Bergant (1721–1769),
Marija Tolažnica žalostnih,
olje na platno, 18. stol., evid. št. K 13.

St. Mary the Consoler,
oil on canvass, 18th century, Cat. No. K 13.

foto/*photo*: p. Branko Petauer

Sliki sta baročni kopiji prve slovenske variante Marije Tolažnice žalostnih, ki so jo častili pri ljubljanskih kapucinih. Slika z evid. št. K 203 naj bi bila edina na Slovenskem, kjer ima Marija odkrito dojko, na drugih je namreč preslikana.

Both paintings are Baroque copies of the first Slovene version of St. Mary the Consoler who was worshipped by the Ljubljana Capuchin Order. The painting registered under Cat. No. K 203 is the only known painting in Slovenia in which Mary reveals a naked breast; on all other paintings her breast is covered up.

MUZEJ ZA ARHITEKTURO
IN OBLIKOVANJE
MUSEUM OF
ARCHITECTURE AND DESIGN

Ali lahko ponovno naselimo daljne kraje,
aktiviramo prezrta območja,
obudimo starodavne navade
in osmislimo osnovna sožitja skozi svoje sodobne urbane navade?

Daleč, tako blizu. 25. bienale oblikovanja, Ljubljana, Slovenija
25. 5.–29. 10. 2017

Can we re-occupy distant places,
activate neglected territories,
re-enact ancient relations and
re-imagine basic coexistences through our contemporary urban habits?

Faraway, So Close. 25th Biennial of Design, Ljubljana, Slovenia

foto/*photo:* Delfino Sisto Legnani,
grafično oblikovanje/*graphic design*: Grupa Ee

MUZEJ ZA ARHITEKTURO
IN OBLIKOVANJE
MUSEUM OF
ARCHITECTURE AND DESIGN

Arhitekt Stanko Kristl,
23. 11. 2017–25. 3. 2018

Univerzitetni klinični center, Ljubljana, 1967–1977

Stanko Kristl je pri načrtovanju osrednje slovenske bolnišnice izhajal iz dejstva, da je bolnišnično okolje ključni terapevtski dejavnik, zato se je globoko ukvarjal z oblikovanjem humanega prostora. Z vpeljavo zelenja, oblikovanjem toplega interjerja in z vključevanjem nezdravstvenih dejavnosti, kot so pošta, restavracija, lekarna, kavarna, banka ali frizer, je bolnišnico spremenil v prijeten javni prostor.

***University Medical Centre**, Ljubljana, 1967-1977*

Stanko Kristl's design for Slovenia's largest medical center is based on the fact that hospital environment is key to good therapy. That is why he was deeply involved in designing a human-friendly space. He achieved this by introducing greenery, designing a warm interior, and including non-medical activities such as a post office, a restaurant, a pharmacy, a bank or a hairdresser, and turned the hospital into a pleasant public space.

foto/*photo:* Joco Žnidaršič,
arhiv / *archive of* Stanko Kristl

Stol, muzejski predmet
pridobljen leta 1956.
Chair, a museum object,
acquired by the museum in 1956.

Izdelan v neznani mizarski delavnici
v 30. letih 20. stoletja.
Produced in an unknown
woodworking workshop in the 30's.

Material: les
Material: wood

Inv. Št. 568
Inv. Nr. 568

Leta 1942 je bilo na tem stolu
po zaslišanju ustreljeno mlado dekle.

In 1942, a young woman
was shot on this very chair,
after being interrogated.

MUZEJ NOVEJŠE
ZGODOVINE SLOVENIJE

Gledate na ta stol zdaj drugače?

Stol, hrani Muzej novejše zgodovine Slovenije

Do you now look at this chair in a different manner?

Chair, kept by National Museum of Contemporary History

foto/*photo*: Sašo Kovačič

Fortunat Bergant:
Prestar

Potepuška, a simpatična upodobitev hudomušno nasmejanega moža s pokvečenim klobukom nam z žanrskimi poudarki sporoča nekaj, kar danes ni povsem razumljivo. Ali gre za sliki iz serije petih čutov, za duhovite satirične namige ali pa se v ozadju skriva še kaka druga zgodba …

The Man with a Pretzel

A sympathetic painting of a humorous and smiling vagabond with a battered hat with genre highlights is conveying a message that remains unclear to this day. Is the picture a part of a series on five senses, a jolly satire or is it hiding some other story?

Narodna galerija
National Gallery of Slovenia

Sliki Prestar in Ptičar, ki ju je naslikal baročni mojster čopiča Fortunat Bergant (1721–1769), sodita med najpomembnejša dela slovenskega baroka. Ob koncu druge svetovne vojne sta bili pogrešani in znani le po črno beli reprodukciji iz leta 1938. Po naključju sta bili obe, sicer varno spravljeni a pozabljeni sliki, najdeni v lanskem letu. Odkupila jih je Narodna galerija, kjer bosta po restavratorskem posegu vključeni v stalno zbirko.

Pictures Man with a Pretzel and The Fowler by the outstanding painter Fortunat Bergant (1721–1769) belong to the masterpieces of Slovenian Baroque. They went missing at the end of the World War Two and were only known to us from a black-and-white photography from 1938. The pictures were safely stored but forgotten until found by chance last year. National Gallery of Slovenia acquired them and they will become part of the Permanent Collection after conservation-restoration treatment.

Fortunat Bergant:
Ptičar

Je postava čokate in zgrbljene drže s presunljivim izrazom res samo zgovorna prispodoba posebneža z mestnega obrobja, ali pa nam njegovo opozorilo na ptico v kletki namiguje na kaj posebnega, kar ne znamo nedvoumno razbrati …

The Fowler

Is this just a telling image of a stout and hunchbacked local character from the outskirts of the city or could his pointing a finger on the caged bird allude to something special? For now, we cannot say for sure …

Sliki Prestar in Ptičar, ki ju je naslikal baročni mojster čopiča Fortunat Bergant (1721–1769), sodita med najpomembnejša dela slovenskega baroka. Ob koncu druge svetovne vojne sta bili pogrešani in znani le po črno beli reprodukciji iz leta 1938. Po naključju sta bili obe, sicer varno spravljeni a pozabljeni sliki, najdeni v lanskem letu. Odkupila jih je Narodna galerija, kjer bosta po restavratorskem posegu vključeni v stalno zbirko.

Pictures Man with a Pretzel and The Fowler by the outstanding painter Fortunat Bergant (1721–1769) belong to the masterpieces of Slovenian Baroque. They went missing at the end of the World War Two and were only known to us from a black-and-white photography from 1938. The pictures were safely stored but forgotten until found by chance last year. National Gallery of Slovenia acquired them and they will become part of the Permanent Collection after conservation-restoration treatment.

Narodna galerija
National Gallery of Slovenia

Za vse je najbolje,
če je orožje v muzeju

The best place for keeping weapons is in a musuem

NARODNI MUZEJ SLOVENIJE

Orožje na stalni razstavi,
Narodni muzej Slovenije – Prešernova,
Muzejska 1, Ljubljana

Weapons in the permanent exhibition,
National museum of Slovenia – Prešernova,
Muzejska 1, Ljubljana

foto/*photo: Tomaž Lauko*

Za vse je najbolje, če je orožje v muzeju

The best place for keeping weapons is in a musuem

NARODNI MUZEJ SLOVENIJE

Orožje na stalni razstavi,
Narodni muzej Slovenije – Metelkova,
Maistrova 1, Ljubljana

Weapons in the permanent exhibition,
National museum of Slovenia – Metelkova,
Maistrova 1, Ljubljana

foto/*photo:* Tomaž Lauko

PRIRODOSLOVNI MUZEJ SLOVENIJE

Sopotniki dinozavrov pred izumrtjem
Contemporaries of dinosaurs at the brink of extinction

Jadranski jeseter je endemična vrsta Jadranskega morja, vendar je v naravi že izumrl.
The Adriatic Sturgeon is endemic to the Adriatic Sea but it is already extinct in nature.

foto/*photo:* Ciril Mlinar Cic, PMS

Predniki današnjih jesetrov so bili sodobniki dinozavrov, po več kot 200 milijonih let pa so na robu izumrtja. Na razstavi NAŠE MALO VELIKO MORJE v Prirodoslovnem muzeju Slovenije lahko obiskovalci občudujejo dva primerka, ki sta bila vzrejena v ujetništvu.

Ancestors of modern sturgeons were contemporaries of dinosaurs. After more than 200 million years these animals face extinction. At the exhibition OUR LITTLE GREAT SEA in the Slovenian Museum of Natural History, visitors can admire two captive-bred specimens.

Fotografija iz filma / *photo from a film*

Opre Roma – Pamet v roke, ko boš v drugo ustvarjal svet
Opre Roma

režija / *directed by* Filip Robar Dorin, 1983
fotografija / *photo:* arhiv Slovenske kinoteke/ *Slovenian Cinematheque archive*
© Slovenska kinoteka

Režiser Filip Robar Dorin se je v zgodovino slovenskega filma zapisal kot avtor, ki uspešno združuje dokumentarne in igrane forme, predvsem pa v ospredje postavlja perečo družbeno problematiko, življenja obstrancev, migrantskih delavcev in otrok. V filmu Opre Roma – Pamet v roke, ko boš v drugo ustvarjal svet se je posvetil Romom.
V Slovenski kinoteki smo ob izzidu knjige Dialogi s Filipom (Nerina T. Kocjančič in Filip Robar Dorin) pripravili restrospektivo filmov in priložnostno razstavo.

Filip Robar Dorin went down in the history of Slovenian cinema as a filmmaker that successfully combined documentary and fiction forms, foregrounding especially the pressing social issues, the lives of outsiders, migrant workers and children. In his Opre Roma, he focused on the Roma.
Upon the publication of Dialogi s Filipom (Dialogues with Filip, Nerina T. Kocjančič and Filip Robar Dorin), the Slovenian Cinematheque prepared a retrospective of his films and an exhibition.

MUZEJ SLOVENSKIH FILMSKIH IGRALCEV

Fotografija iz filma / *photo from a film*

Po isti poti se ne vračaj
Don't Come Back by the Same Way

režija / *directed by* Jože Babič, 1965
fotografija / *photo:* Ljubo Struna

© Slovenska kinoteka

Jože Babič, avtor, ki se je v svojih filmih ukvarjal z občutljivimi temami, je leta 1965 posnel že za tedanjo publiko neprijetno realističen film o življenju sezonskih delavcev iz drugih republik tedanje Jugoslavije, ki se v Sloveniji srečajo s ksenofobijo, zaničevanjem in nerazumevanjem.
Ob stoletnici rojstva Jožeta Babiča smo se Slovenska kinoteka z Muzejem slovenskih filmskih igralcev in številni partnerji filmskemu režiserju poklonili z retrospektivo in potujočo razstavo, jeseni pa bo izšel tudi zbornik.

In 1965, Jože Babič, a filmmaker that dealt with sensitive topics in many of his films, made a film about the life of seasonal workers from the other republics of former Yugoslavia, who in Slovenia encountered xenophobia, disdain and a lack of understanding, which the audience at the time already found uncomfortably realistic. Upon the hundredth anniversary of Jože Babič's birth, the Slovenian Cinematheque, the Museum of Slovenian Film Actors and numerous other partners paid homage to the film director with a film retrospective and a travelling exhibition, while a collection of papers will be published in autumn.

SEM

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ

Neznani spomin na Afriko

Škatla z bomboni? Ne. V škatli je okoli 200 negativov in 700 fotografij, ki jih je posnel Stanko Grom v Tanzaniji sredi 20. stoletja. Gradivo je del večje neraziskane fotografske zbirke, ki je bila pred kratkim odkrita na Vrhniki v Sloveniji.

Unknown memory of Africa

A box of sweets? No. The box contains around 200 negatives and 700 photographs taken by Stanko Grom in Tanzania in the mid-twentieth century. The material is part of a larger unresearched photographic collection recently discovered in the town of Vrhnika in Slovenia.

foto/*photo: Jure Rus, SEM*

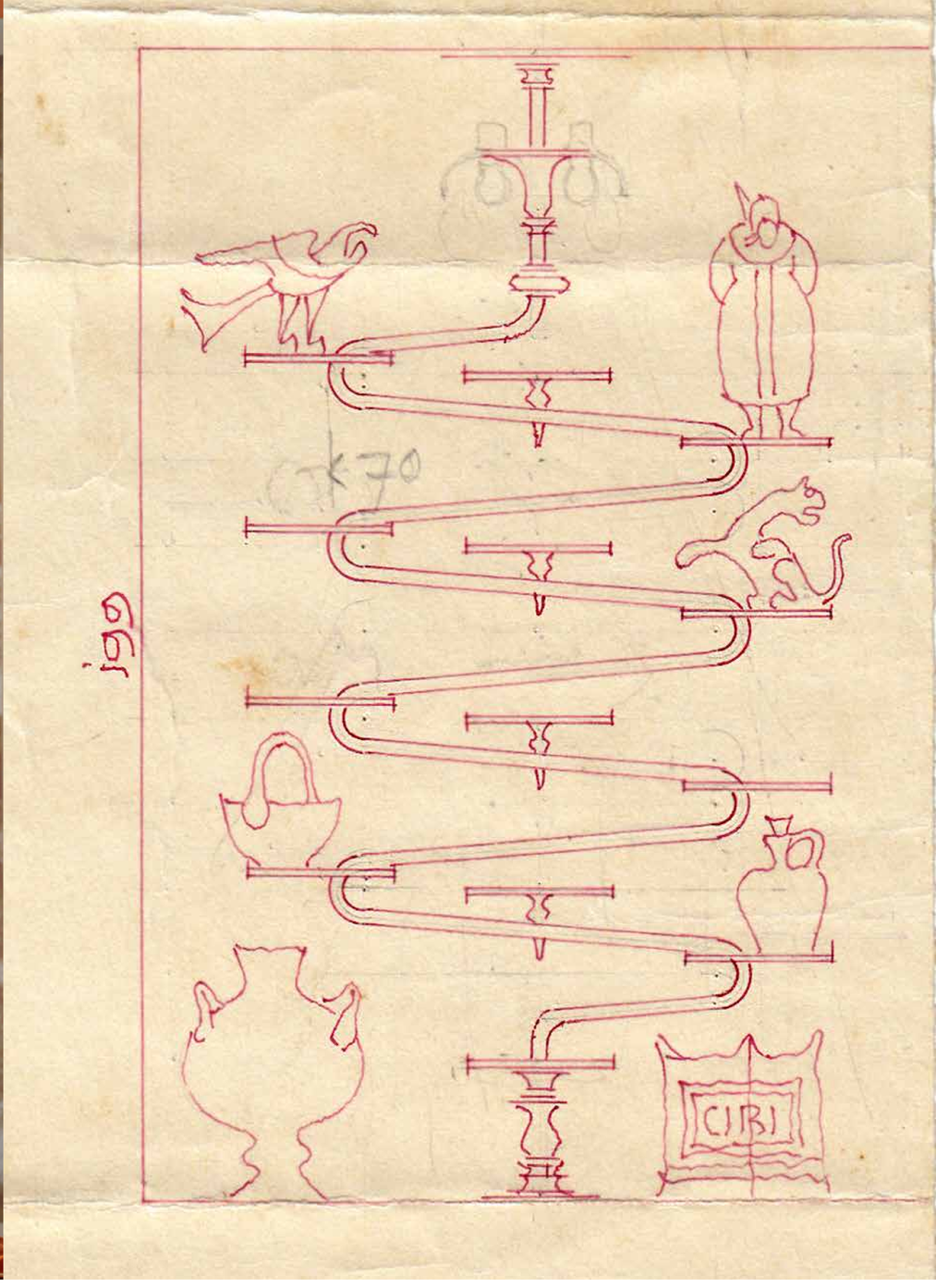

SEM

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ

Neskončnost Plečnikove dediščine

Je mojster Plečnik ob snovanju pohištvene opreme za trgovino Lectarijo slutil, da jo čakajo burni časi? Je zato dal namestiti veliko medeninasto spiralo v izložbeno okno?

Obiščite Lectarijo, danes muzejsko trgovino Slovenskega etnografskega muzeja, da odkrijete tudi njeno umetnostno stvarjenje ter njeno vpetost v družbeno cikličnost in zgodovinsko dinamiko.

Plečnik's Infinite Heritage

When designing the interior of the Lectarija shop, did the master architect Plečnik sense that it would face turbulent times? Is that why he placed a huge brass spiral in the display window?

Visit Lectarija, today the Slovene Ethnographic Museum's shop, to discover its artistic genesis, social cyclicality and historical dynamics.

foto/*photo: Jure Rus, SEM*

LOJZE KOVAČIČ

RESNIĆNOST

Priredba in režija **LJUBIŠA RISTIĆ** Pomočnica režije **NADA KOKOTOVIĆ** Asistent režije **STAŠ RAVTER** Scena **LJUBIŠA RISTIĆ BJANKA ADŽIĆ-URSULOV** Kostumi **BJANKA ADŽIĆ-URSULOV** Asistentka scenografije in kostumografije **BREDA KRALJ** Glasba **MARKO BRECELJ**
Igrajo: Polkovnik **RADKO POLIČ** Kapetan SIMČIČ **SANDI PAVLIN** SEDMAK OTO, st. vodnik **NIKO GORŠIČ** Kazenska desetina: SALKOVIĆ SALKO, desetar **PAVLE RAKOVEC** Ćato **MARKO MLAČNIK** BABIĆ KREŠIMIR **DAMIR ŠABAN** HITREC FRANJO **GOJMIR LEŠNJAK**
HUSKA PAVEL **PAVLE RAVNOHRIB** JANIČIJEVIĆ JORDAN **ZDRAVKO ZUPANČIČ** LAKATOS GÉZA **ATTILA GERE** MACURA VELJKO **VELJKO MACURA** PONGRAC VINKO **ŽELJKO HRS** RUSHITI RAKIP **JUSUF JONUZI** SUPLINA ANTE **MIRO NOVAK**
TRAJKOVSKI LAZO **GLIGOR ATANASOVSKI** ŽGAVC SLAVKO **SAŠA JOVANOVIČ** BRECELJ MARKO **MARKO BRECELJ** Sestra, Kmetica, Mama **MARINA ŠTERN**
Inspicienta: Mitja Trampuš, Janez Pavlovčič Garderoberki: Jožica Plut, Helena Železnik Odrski delavci: Bojan Lindič, Friderik Sedmak, Bojan Smrke Odrski mojster: Bojan Kermauner Lučna mojstra: Milan Makari, Albert Bolha Rekviziter: Dare Kragelj Frizerka: Barbara Pavlin Mizar: Franc Martinc Tehnični vodja: Jože Vodlan

oblikovanje: m. vipotnik tisak - SLC grafički servis - studentski centar zagreb

Mladinsko gledališče Ljubljana
SIGOVA 1a/1185
Predstava 4

sl( )gi GLEDALIŠKI MUZEJ THEATRE MUSEUM
SLOVENSKI GLEDALIŠKI INŠTITUT
Mestni trg 17, Ljubljana
www.slogi.si

RESNIĆNOST.

Plakat za gledališko predstavo Resničnost, nastalo po romanu Lojzeta Kovačiča, v priredbi in režiji Ljubiše Ristića, Slovensko mladinsko gledališče, 1984/85, premiera 23. april 1985.

RESNIĆNOST.

A poster for the production Resničnost, by the author Lojze Kovačič, adaptation and direction by Ljubiša Ristić, Mladinsko Theatre, 1984/85, premiere 23 April 1985.

Oblikovanje / *Design:* Matjaž Vipotnik.
Arhiv / *archive:* SLOGI

»Slikovno-besedna diskurzna, a preroška plakatna mojstrovina Resnićnost, na kateri slovenski pojem, ideologiziran z »mehkim ć«, nosi težo tanka (!),« kot je plakat Matjaža Vipotnika opisal Stane Bernik, leta 1985 napoveduje travmatično prihodnost in danes sežema njeno udejanjenje.

A prophetic poster masterpiece of Matjaž Vipotnik Resnićnost with a foreign, Serbo-Croat, letter "ć" in the Slovenian word, anticipates back in 1985 a traumatic future and today articulates its actual materialisation.

Slovenski šolski muzej

Plečnikov trg 1
1000 Ljubljana, Slovenija

Učilnica s podobami krščanskega križa, podobo Stalina in Tita, 1945

Classroom with a Christian cross and pictures of Stalin and Tito, 1945

Preloka ob Kolpi. SŠM, fototeka/*photo library.*

Karakteristika učitelja (moralno politična in strokovna) iz leta 1960

Teacher evaluation (moral and professional) from 1960

Osnovna šola Kamnik / *Kamnik Primary School.*
V/*in:* Temna stran meseca, Ljubljana 1998, str. 667.

Posamezne zamolčane zgodbe so se dogajale tudi v šolstvu. Še leta 1945 je bila v učilnici hkrati podoba Tita, Stalina in krščanski križ, po vojni pa je lahko poučeval le učiteljski kader s primerno karakteristiko.

Individual untold stories also happened in education. In 1945, classrooms displayed pictures of Tito and Stalin, as well as the Christian cross, while after the war only teachers with suitable characteristics were allowed to teach.

TEHNIŠKI MUZEJ SLOVENIJE

Cadillac Series 62 Sedan

V Tehniškem muzeju Slovenije hranimo v zbirki Titovih protokolarnih vozil sedemnajst vozil, ki so bila nekoč del državnega premoženja Jugoslavije. Nekatera od njih je uporabljal predsednik Tito.

In the collection of Tito's diplomatic vehicles, the Technical Museum of Slovenia keeps seventeen examples, which used to comprise part of former Yugoslavia's public property. Some of them were used by President Tito.

foto/*photo: Dragan Arrigler*

TMS TEHNIŠKI MUZEJ SLOVENIJE

Rogovje

Leta 1955 je bil Gozdarski, lesni in lovski muzej uradno priključen Tehniškemu muzeju Slovenije. Tri leta kasneje je Lovska zveza Slovenije prevzela patronat nad lovskim oddelkom, ki je današnjo podobo dobil leta 1975.

In 1955, the Forestry, Wood and Hunting Museum was officially annexed to the Technical Museum of Slovenia. Three years later, the Hunters Association of Slovenia became the patron of the hunting department, which obtained its current countenance in 1975.

foto/*photo: Dragan Arrigler*